

1980

Bertragung 1979
(Speicher)

A/S HOUBORG PLANTAGE - BERETNING FOR 1979.

Der i 1979 skovet ialt: 2960 m³, hvoraf 1977 m³ (eller 67% af den samlede hugst) er aflagt som tømmer og imprægneringsmaster; 364 m³ (eller 12%) som piloteringspæle; 509 m³ (eller 17%) som spånpladetræ; og 110 m³ (eller 4%) som kassetræ.

Hugsten ligger 116 m³ lavere end sidste års hugst (3076 m³), men 1154 m³ højere end den i plantagens driftsplan for perioden 1970-79 budgetterede hugst på 1806 m³.

Der er opnået en gennemsnitspris ved salg af gavntre på: 252 m³ ^{kr/3}, hvilket er en stigning på ca. 12% i forhold til den opnåede gennemsnitspris i 1978, og må først og fremmest ses på baggrund af en stigning i tømmerpriserne.-

Selv om vinteren satte en effektiv stopper for alt skovningsarbejde i januar og februar md. 1979, har det gode arbejdsvejr i den resterende del af året gjort, at den planlagte hugst har kunnet gennemføres i fuldt omfang.

Den store efterspørgsel på træ, og de stigende priser, har naturligvis også animeret til at gøre en ekstra indsats.

Det er fortsat afsætningen af savskåret træ til landbrugsbyggeriet, der har holdt savværksindustriens produktion på et tilfredsstillende niveau, og en af forudsætningerne herfor har været de også i 1979 gældende støtteordninger til ~~nybyggeri og forbedring af driftsbygninger indenfor jordbrugs-~~ erhvervene, ~~samt tilskud til~~ div. energibesparende foranstaltninger.-

En forbedring af prisen på savværkernes affaldsprodukt -flis, (okt.79: 50-60 kr./m³ flis) der videresælges til spånplade-og celluloseindustrien, har i det forløbne år også været med til at øge savværkernes interesse for at hjemtage råtræ.

Hvordan landbrugets stadig vanskeligere økonomiske situation, og dets henstilling om investeringsstop, kommer til at påvirke markedet for savskåret træ, er på indeværende tidspunkt vanskeligt at vurdere. - Det kan kun konstateres, at savværkernes interesse for tømmer fortsat er usvækket.- I denne forbindelse kan det nævnes, at flere af de store savværker er ved at opbygge et marked for savskåret træ i nordtyskland, og dermed kompencere for det forventede fald i afsætningen på hjemmemarkedet.

Stigende efterspørgsel på træ, og prisstigninger på det internationale marked, gjorde, at skovene i sidste halvdel af 1978 fandt en prisstigning påkrævet. - Denne kunne imidlertid først lade sig gennemføre da lov af 28. marts 1979 om begrænsning af avancer og lønstigningers indregning i priserne afløste den hidtidige prisstoplov.

Skovbrugets produkter blev ikke omfattet af den nye lov, og dette åbnede muligheder for prisforhandlinger mellem savværksforeningen og skovene, der d. 26.april resulterede i prisforhøjelser på 6% i gennemsnit, størst på de store tømmerdimensioner.-

I juli 1979 opsagde Træindustriens Fællesrepræsentation de vejledende priser for nåletræ øst for Storebælt på grund af et sydsjællandsk savværks prisudspil, der lå væsentligt under de vejl. priser, og denne situation ødelagde mulighederne for en forventet, mindre forhøjelse af priserne vest for Storebælt.

Justeringen kom først medio (17.okt.) oktober, og tømmerpriserne steg igen ca. 6%, affødt af stigende priser på svensk trælast, og en stigende risiko for et generelt prisstop.

Samtidig steg kassetræpriserne kraftigt (17-18% pr. 19.sept. 79), idet de større aftagere, efter et trægt marked gennem hele 1978 og første halvdel af 1979, nu manglede træ. - Det gjalt ikke mindst den nystartede Skagen Emballagefabrik.

14.november 1979 vedtog Folketinget påny en lov om midlertidigt stop priser m.m., med gyldighed til 31.12.79, men senere forlænget til 28.2.82.

Loven omfattede såvel træ, som pyntegrønt og juletræer, således at der ikke måtte tages højere priser end der var opnået den 4.november 1979, eller ved seneste, effektuerede salg inden denne dato. - For juletræer betød det eksempelvis, at der ikke måtte tages højere priser end opnået i sæsonen 1978, forudsat samme kvalitet - og den var naturligvis væsentlig bedre i sæsonen 79!

Eksportsalg, hvortil størstedelen af Houborg plantages produktion blev faktureret, var ikke omfattet af bestemmelserne.

En ansøgning fra Dansk Skovforening om dispensation fra lovens bestemmelser vedr. salg af juletræer blev afslået af Monopoltilsynet.

I en ansøgning af 16.januar 1980 prøvede man påny at gøre Monopoltilsynet opmærksom på dansk skovbrugs specielle situation, hvor priserne på dansk træ er fuldstændig afhængig af priserne på det internationale træmarked.

Med den kraftige prisstigning, først og fremmest på bøg og eg, på det internationale marked i de sidste måneder af 1979, kunne man meget vel tænke sig, såfremt skovbrugets produkter ikke blev undtaget fra loven, at udbuddet af træ på hjemmemarkedet ville falde, idet skovene enten ville vælge at eksportere træet, eller helt indstille hugsten, indtil det igen var muligt at sælge til markedsprisen.

Denne argumentation gjorde åbenbart indtryk på Monopoltilsynet, for i en skrivelse af 19.1.80 til Skovforeningen, gav man, med virkning fra 1.januar 1980, på grund af skovbrugets særlige produktions- og markedsforhold, en generel dispensation fra prislovens bestemmelser for såvidt angår skovbrugets salg af råtræ. - Herefter kan enhver skovejjer frit anvende enhver prisliste udarbejdet af Dansk Skovforening, ligesom Dansk Skovforenings fastsættelse af vejl. priser for råtræ er undtaget fra prisstoplovens bestemmelser (§ 1-6).

Ønsker man at anvende priser, der ikke er omfattet af Skovforeningens vejledende priser, skal den enkelte skovejjer fortsat kunne dokumentere, at der er handlet til disse priser før 4. nov. 79.

Den meddelte dispensation fra prisstoploven affødte omgående nye prisforhandlinger med træindustrien d. 22.2.80, der resulterede i, at de vejledende priser på savværkstømmer steg med ca. $10\frac{1}{2}\%$ i vejet gennemsnit.

Samtidig steg kassetræet ca. 15 kr./rm., således at alm. kassetræ, 1 m. langt, 12-35 cm., for øjeblikket koster 135 kr./rm.

Det må således konstateres, at prisudviklingen på råtræmarkedet i 1979 og i første kvartal af 1980 har været positiv, men også stærkt tiltrængt.

Men stadigvæk er det vanskeligt at få arbejdsomkostningerne m.m. dækket ved hugst af spånpladetræ, hvoraf plantagens hugstandel udgør ca. 17%!

Endvidere må man ikke glemme, at nok har der været pæne stigninger på råtræpriserne, men arbejdsoverenskomsten pr. 1.4.79 rummede samtidig en stigning på 10% på skovningsakkorderne, der pr. 1.4.80 er steget med yderligere 0,75%. - Endvidere er feriegodtgørelsen pr. 1. sep. 79 forhøjet med $2\frac{1}{2}\%$, til $12\frac{1}{2}\%$, og tillægget for brug af egen motorsav er genforhandlet pr. 1.4.80, på grund af øgede olie- og benzinomkostninger, hvilket har resulteret i et mertillæg på 0,70 kr./time.

Houborg plantage er sammen med distriktets øvrige plantager underkastet arbejdsmiljølovens bestemmelser om sikkerhed på arbejdspladsen, - Disse bestemmelser forudsætter bl.a., at der er udpeget en sikkerhedsgruppe bestående af skovfogeden + en arbejderrepræsentant. - Medlemmerne af distriktets sikkerhedsgrupper har i 1979 gennemgået en godkendt sikkerhedsuddannelse af 4 dages varighed, forestået af folk fra Skovteknisk Institut.

Plantagens produktion af industritræ (ca. 726 rm på årsbasis) afsættes først og fremmest til Engesvang Spånpladefabrik, hvori plantagen er såvel aktionær, som obligationshaver. - Denne medejendomsret giver samtidig leveringsret til fabrikken.

På grund af svigtende salg af spånplader, lå omtalte leveringsret af råtræ helt nede på 6 rm. pr. 1000 kr. aktie/obligation ved årets begyndelse.

I årets løb er leveringsretten justeret i opadgående retning, og ligger for øjeblikket på 9 rm./1000 kr.

Samtidig har det været nødvendigt for fabrikken, for bare nogenlunde at få dækket sit råtræbehov, løbende at justere råtræpriserne i takt med de løbende prisstigninger der har været på træ af tilsvarende kvalitet, leveret til den svenske celluloseindustri, gennem Dansk Skovforening.

Prisen på 3m-spånpladetræ (rdgr.) ligger for øjeblikket på 101 kr./rm.

Prisen på cellulosetræ til Sverige (3m-træ) er i 1979 steget med ca. 20 kr./rm., og afspejler således de væsentlig bedre konjunkturer på cellulosetræ. - Celluloseindustrien i vore nabolande kører med fuld kapacitets-

udnyttelse, og meget små råtrælagre. - Ved årsskiftet 79/80 var den svenske træindustri råtrælagre eks.vis 40% mindre end på samme tidspunkt året før, og man regner med en fortsat lagerreduktion.

Papirproduktionen er ligeledes steget kraftigt, og lå i 1979, såvel i Sverige som i Nordamerika, på rekordniveau.

Det internationale tømmermarked bærer også præg af en vis råtræmangel, og deraf følgende, stigende priser.

På det vesteuropæiske marked for savskåret træ, ligger russernes og svenskernes pristilbud i foråret 1980, 5-10% højere end efterårets priser.

Generelt kan man om markedet for råtræ sige, at situationen, såvel prismæssigt som afsætningsmæssigt, har bedret sig væsentligt i 1979, og at der er en begrundet formodning om, at konjunkturerne forbedres yderligere i 1980, selv om stigningstakten i råtræpriserne nok bliver svagere end i sidste halvdel af 1979.

Ca. 35-40% af plantagens tømmerhugst har igen i år omfattet mere-eller mindre tørkeskadet træ, der er udtaget medens der endnu kunne opnås fuld tømmerpris. - Eftervirkningerne fra de tørre somre i 1975/76 spøger således stadig i de gl. bevoksninger, selv om vi, i modsætning til de nærmest foregående år, har været forskånet for de kraftige barkbilleangreb, som følge af de gode klimatiske forhold i 1979. - Disse har også været medvirkende til, at skadelige insektangreb i al almindelighed ikke har været noget problem i det forløbne år.

Den siden 1975, årligt tilbagevendende hugst af tørkeskadet træ i de gl. rødgranbevoksninger i plantagens centrale del, har naturligvis ikke kunnet undgå at reducere den stående vedmasse i disse bevoksninger.

Sammenlignes vedmasseopgørelsen fra 1969, med den nylig afsluttede planrevisions tal fra 1979, viser disse en generel sænkning af den stående vedmasse pr. ha. på ca. 15% (400 m³ til 300 m³/ha.), dog for de mest eksponerede bevoksningers vedkommende, noget mere. - Det aktuelle vedmasseniveau svarer således stort set til de bonitetsvise tilvækstoversigtens vedmasseniveau.

Hugsten i den kommende 10-års periode (79-89) er ansat til ialt: 29000 m³, der hovedsagelig vil falde i de mellemaldrende bevoksninger, og som hovedskovningsudbytte ved afdrift og gentilplantning af gl. bevoksninger.

Salget af juletræer har ligget lidt højere end sidste år. - Der er solgt ialt: 2190 stk. rødgranjuletræer, der først og fremmest er udtaget i de tætte kulturer i plantagens østlige del (afd. 11), og i plantagens nordl. del (afd. 45-46). - Der er opnået en nettopris på 7-10 kr./stk., alt efter kvalitet.

Endvidere er der fra plantagen solgt ca. 5 tons rødgranpyntegrønt til en nettopris på: 0,40 kr./kg.

Salget af pyntegrønt og juletræer er for øjeblikket ikke den store indtægtskilde for plantagen, og må i nogen grad betragtes som et biprodukt fremkommet i forbindelse med pleje af bevoksninger med stort stamtal, hvor juletræshugst kombineres med en nødvendig reduktion af antallet af træer.

Men på lidt længere sigt, i takt med, at indtægtskilden ved hugst af stort tømmer reduceres, er det tanken at øge produktionen af juletræer og pyntegrønt, og her tænkes primært på de arealer i plantagens SØ-del ($2\frac{1}{2}$ ha. der er tilpl. med nordmannsgran i 1976, og som så småt vil begynde at give juletræer om 5-6 år, og tjenestejorden til skovarbejderboligen "1915", ialt 1,19 ha., der er tilpl. i efteråret 1979, med nordmannsgran.

Klimamæssigt var 1979 et godt år for vore skovtræer.- De unge kulturer står godt, og i de gl. bevoksninger er der ikke konstateret tørkedød og barkbilleangreb i samme omfang, som i de nærmest foregående år.

Temperaturen lå i de fleste af årets måneder under normalen, og månederne januar, februar, og juli, var endog meget kolde, og februar og juli, samtidig meget tørre.

Årsnedbøren lå nær normalen, men ujævnt fordelt. - I vækstmæssig henseende faldt nedbøren imidlertid overordentlig gunstig.

April og maj gav rigelig nedbør, efterfulgt af en kort varmeperiode i begyndelsen af juni, der gav optimale vækstbetingelser for nyplantninger m.m. - I november-december faldt der dobbelt så meget regn som normalt, således at også efterårets nykulturer fik de bedst mulige startbetingelser.

Den samlede årsnedbør for Slauggård, der er den nærmeste meteorologiske station, lå på: 1083 mm. - Til sammenligning lå årsnedbøren i de tørre somre 75/76 på 700-740 mm. - Normalen for lokaliteten ligger omkring 900 mm.

De sidste 3 års gode nedbørsforhold har som tidl. nævnt rettet noget op på den generelle svækkelsestilstand, som navnlig de gl. rødgranbevoksninger har befundet sig i siden tørkesomrene.

Det vil dog fortsat være nødvendigt med en generel hurtigere afvikling af de gl. rødgranbevoksninger end oprindeligt planlagt, og i den reviderede driftsplan for 1979-89, er der også forudsat, at den gl. rødgranmasse realiseres indenfor de næste 20 år!

Foryngelsen af den gl. rødgran er fortsat i plantagens centrale del (afd.22-23), omfattende nogle af plantagens ældste bevoksninger, plantet i perioden 1870-93. - Der er her forynget ca. 3,3 ha., modsvarende en hugst på ca. 450 m³. - Der er ved gentilplantningen dels brugt rødgran, dels sitkagran.

I sydkanten af afd. 24-25, og i vestkanten af afd. 26, er ca. 2,6 ha. underplantet med rødgran, på steder, hvor stamtallet, efter udgået og tørkeskadet træ, er blevet så ringe, at en underplantning har været nødvendig.

Endelig er der i afd. 41 i "Risbøl Sande" lysstillet godt 1. ha. bjergfyr, der er underplantet med omorikagran. - Yderligere $1\frac{1}{2}$ ha. vil blive underpl. i foråret 1980.

Der er i 1979 gentilplantet ca. 7 ha., og nykulturtræarten er rødgran på de lokaliteter, hvor rødgran har udviklet sig tilfredsstillende i 1. generation.

På de mere vandlidende lokaliteter anvendes sitkagran, og som nævnt omorikagran på de svagere boniteter, der er for gode til bjergfyr, men for ringe til rødgran.

Der er i 1979 plantet ialt: 34080 stk. planter, hvoraf ca. 2280 stk. er anvendt til efterbedring i eksisterende kulturer.

Planteforbruget har omfattet 16300 stk. rødgran, 2350 stk. sitkagran, 2250 stk. omorikagran, og 2180 stk. bøg/eg.

Tilplantningen af kulturarealerne er dels udført med hedeselskabets plantningssystem (afd. 22-23-24-25-26), der er en kombineret opfurings- og plantemaskine, dels efter Tolne-plov (afd. 41), der fortsat er det mest anvendelige jordbearbejdningsredskab under skærm af gl. bjergfyr.

Prisen på jordarbejde + plantning med omtalte plantningssystem lå i 1979 på: 0,89 kr./plantet plante.- Maskinens præstation ligger på ca. 3000 planter/dag.

Pløjning med Tolne-plov koster 0,45 kr./m. Hertil kommer prisen på manuel plantning på ca. 0,50 kr./plante + evt. kvasrydning, eller ialt ca. 1,45 kr./plantet plante.

Endelig er tjenestejorden til tjenestestedet "1915", der omfatter ialt 1,19 ha., dybdepløjet og tilpl. med nordmannsgran i efteråret 1979. Der er anvendt ialt 10.600 planter af Kaukasus-afstamning. - Arealet er indhegnet for at forhindre vildtskader, og renholdelsen vil blive foretaget ved hjælp af ukrudtsmidler.

Omkostningerne ved kulturens etablering har andraget ca. 30.000 kr, svarende til ca. 25.000 kr./ha.

Der er til kultur-og bevoksningspleje brugt ialt 135.000 kr., eller 26.000 kr. mere end sidste år. - Denne udgiftspost har været stigende de sidste 3-4 år, og må ses på baggrund af bestyrelsens ønske om at anvende nogle af de midler der frigøres ved realiseringen af de gl. bevoksninger, til kultur-og plejeforanstaltninger, og herunder også til 1.-og 2.gangs gennemhugning af bevoksninger, hvor salget af de skovede effekter ikke kan dække arbejdsomkostningerne.

Der således sables bjergfyr, hvor denne er plantet i blanding med rødgran (afd. 17e), der er foretaget oprisning i div. afdelinger (19a, 39), og der er i en af de større afdelinger med yngre gran, påbegyndt en reduktion af stamtallet, ved at nedskære de tynde og udgåede træer og lade dem ligge på jorden.

Endvidere er ca. 1,5 ha. bjergfyrrer i Risbøl Sande lysstillet til underplantning, og i nordmannsgrankulturerne i afd. 2 er sprøjtet mod ukrudt med Atrazin, og foretaget oprisning af elleoverstandere.

Plantagens traktor, der på entreprenørbasis udfører udslebningsopgaver såvel i Houborg plantage, som i andre af omegnens plantager, har haft en saml. indtægt på: 148.823 kr., hvoraf ca. 42.616 kr., eller 29 % af de saml. indtægter hidrører fra udslebningssarbejde i Houborg plantage.

Traktoren har ialt udslebt: 5770 m³, svarende til en gennemsnitspræstation på ca. 7,3 m³/time.

Den saml. udgift til førerløn, reservedele, reparationer, brændstof, og olie m.m. har andraget: 101.501 kr., d.v.s., at traktorens driftsover-skud inden afskrivning har udgjort ca. 47.000 kr.

Plantagens hidtidige traktor, en Volvo 650 indkøbt i 1974, er ved udgangen af 1979 udskiftet med en MB 800, med 4-hjulstræk, der fuldt monteret med specialudstyr og skovafskærmning, kostede 213.000 kr. - For Volvo-traktoren opnåedes en byttepris på 60.000 kr. (i 1974 indkøbt for 66.000 kr.) således at plantagens saml. udgift ved udskiftning af traktor har andraget ca. 158.000 kr.

Valg af traktor er sket i samråd med hedeselskabets maskinkonsulent, og det betragtes som en absolut forbedring af såvel traktorfører som skovfoged, at valget er faldet på en 4-hjulstrukket traktor. - At det blev en Mercedes-traktor, hænger sammen med, at firmaet har specialiseret sig i opbygning af traktorer til skovbrugsformål, og at disse traktorer er alm. brugt indenfor skovbruget i mange lande.

Plantagen har endvidere indkøbt en liftmonteret brændesav og en sneplov (til ialt ca. 6.500 kr.), samt udskiftet den gl. udslebningstang med en ny af samme model (byttepris ca. 10.000 kr.).

Der er til funktionærboligernes-og driftsbygningernes vedligeholdelse anvendt ialt: 14.360 kr. - På indtægtssiden er der i husleje indkommet: 15.705 kr.

Udgifterne fordeler sig med ca. 2.000 kr. til reparation af oliefyrrer, og rep. af udluftningsventil i skovfogedboligen; med ca. 8.600 kr. til kloakering, og div. materialer i "1915"; og med ca. 3.600 kr. til nyt tag på udhuset, udskiftning af oliepumpe, og kontrolkasse til oliefyrrer i "Det gule hus".

Jeg vil slutte med at takke plantagens medarbejdere for behageligt samarbejde i det forløbne år, og en tak til plantagens bestyrelse for den interesse der bliver vist for arbejdet i skoven, og som bl.a. kommer til udtryk gennem den altid veltilrettelagte, årlige udflugt for plantagens medarbejdere.

Sluttet d. 10.11.80